

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

องค์การบริหารส่วนตำบลวังประจวบ
อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก

คำนำ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต โดยมีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนหน่วยงานภายในสังกัด/กำกับ ทั้งหน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่า รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจังหวัด เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพให้การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือลดคดีการทุจริตในภาครัฐตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน ป.ป.ท. จะทำการประเมินเชิงคุณภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตหน่วยงานภาครัฐเพื่อให้มีการนำไปสู่การปฏิบัติให้เห็นผลเป็นรูปธรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานภาครัฐ มุ่งเน้นการวางระบบเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ลดความเสี่ยงการทุจริตให้ได้มากที่สุด

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสจะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

หน่วยตรวจสอบภายใน องค์กรบริหารส่วนตำบลวังประจวบ ได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเป็นการส่งเสริมการบริหารงานตามกรอบธรรมาภิบาล และกำหนดมาตรการในการป้องกันการทุจริตการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีแนวทางป้องกันความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต และจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์กรบริหารส่วนตำบลวังประจวบ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ในองค์การบริหารส่วนตำบลวังประจบ

๑. การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตในองค์กร

การวิเคราะห์ความเสี่ยงในการเกิดการทุจริต ในองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลวังประจบมีวัตถุประสงค์เพื่อ ต้องการบ่งชี้ความเสี่ยงของการทุจริตที่มีอยู่ในองค์กรโดยการประเมินโอกาสของการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนบุคคลหรือหน่วยงานที่อาจเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริต เพื่อพิจารณาว่าการควบคุมและการป้องกัน การทุจริตที่มีอยู่ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่

การทุจริตในระดับท้องถิ่น พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของการทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน

ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

- ๑) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละเลยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล
- ๓) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย
- ๔) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม
- ๕) สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
- ๖) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ
- ๗) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

๑) โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒) สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างความร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่ที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริตมากยิ่งขึ้น

ก) การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชน ขาดกลไก การตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคล เหล่านี้

ข) การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ-จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดใน โครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

ค) การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้อง แสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

ง) การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในอดีต ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

จ) มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิดเห็นว่าการทุจริต เป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนชื่อเป็นคนเชื่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละอายต่อบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

๒. กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต การประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๒.๑ Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ที่เกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

๒.๒ Detective : เผ่าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้อง สอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

๒.๓ Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริตเข้ามา ได้อีก

๒.๔ Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากกรพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต(Unknown Factor)

๓. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต การประเมินความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่

๓.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการจัดซื้อจัดจ้างหรือการใช้จ่ายงบประมาณ

แบบประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
ประเภทการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตขององค์การบริหารส่วนตำบลวังประจวบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ที่	ประเด็น/กระบวนการดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบให้เกิดการทุจริต	ประเมินระดับของความเสียหาย			มาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
				ต่ำ	ปานกลาง	สูงมาก		
๑.	การใช้รถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้ในธุระส่วนตัว	- มีเจ้าหน้าที่นำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้ในธุระส่วนตัวในช่วงช่วงเวลาเลิกงานหรือช่วงวันหยุดราชการ	- ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าส่วนราชการปล่อยให้รถยนต์ของเลขาฯ การควบคุมอย่างใกล้ชิด	✓			<ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดทำสมุดคู่มือการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล - มีการขออนุญาตใช้รถส่วนบุคคล และบันทึกขออนุญาตการใช้รถยนต์โดยระบุจำนวนระยะทาง และเลขไมล์รถทุกครั้ง - จัดกิจกรรมฝึกอบรม ส่งเสริม ด้านคุณธรรมจริยธรรม องค์ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริต - สร้างการมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริต 	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวน เรื่องร้องเรียนในการนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้

แบบประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
ประเภทการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ที่	ประเด็น/กระบวนการ ดำเนินงาน	เหตุการณ์ความเสียหายที่ อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบให้เกิดการทุจริต	ประเมินระดับของความเสียหาย				มาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
				ต่ำ	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก		
๒.	ผู้บังคับบัญชามอบหมาย หรือสั่งการให้เจ้าหน้าที่ ไปปฏิบัติงานส่วนตัว	ผู้บังคับบัญชาอาจ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ ภายนอกได้สั่ง กัก ไป ปฏิบัติงานของตนเองใน เวลาราชการ	- ผู้บังคับบัญชามีกิจการ หรือภาระงานอื่น ๆ ที่ไม่ เกี่ยวข้องกับงานบริหาร ราชการ อาจจะสั่งการ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือ บุคลากรผู้เป็นลูกจ้าง ของรัฐไปปฏิบัติงานของ ตนเอง เพราะเป็นการ ประหยัดค่าใช้จ่ายด้าน แรงงาน หรือ ค่าจ้าง คนงาน โดยสั่งการให้ไป ปฏิบัติงานในช่วงเวลา ราชการ	✓				<p>มาตรการป้องกัน</p> <p>เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประสานผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ร่วมสอดส่อง กำกับดูแล การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างรัฐ ที่อาจจะถูกผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าส่วนราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสั่งการ หรือมอบหมายงานให้ไปปฏิบัติงานของตนเองซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานราชการ - หากมีพบเหตุการณณ์กรณียุติกล่าว ให้รีบร้องเรียนผู้กำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ 	<p>ตัวชี้วัดผลสำเร็จ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จำนวน เรื่อง ร้องเรียนในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการ ให้เจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานส่วนตัว

แบบประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
ประเภทการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

- ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ที่	ประเด็น/กระบวนการดำเนินงาน ดำเนินการ	เหตุการณ์ความเสียหายที่ อาจเกิดขึ้น	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจมี ผลกระทบให้เกิดการทุจริต	ประเมินระดับของความเสียหาย				มาตรการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต	ตัวชี้วัดผลสำเร็จ
				ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก		
๓.	การจัดซื้อพัสดุ	- เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่จัดซื้อพัสดุ จัดซื้อกับผู้ชายหรือห้างร้านที่ตนเองรู้จักคุ้นเคย	- ผู้ปฏิบัติงานหรือเจ้าหน้าที่ด้านการเงินจึงขอส่วนแบ่งในการเลือกซื้อพัสดุ	✓				- ผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บังคับบัญชา กำชับเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการมอบหมายในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ว่าต้องมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และกำกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับโทษทางวินัยที่ร้ายแรงของการทุจริตในการปฏิบัติงานราชการ	- จำนวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตการจัดซื้อพัสดุ หรือจัดจ้างงานก่อสร้าง

หน่วยงานตรวจสอบภายใน.....หน่วยงานผู้ประเมิน

นางสาวกัญจน์ภัค.....ผู้รายงาน

ตำแหน่ง.....ผู้ปฏิบัติงาน